

Anskaffelsesstrategi for Stavanger kommune

«VERDISKAPENDE, INNOVATIVE OG BÆREKRAFTIGE ANSKAFFELSER»

Målgruppen for dette dokument er politikere, ledere og personer som jobber med anskaffelser i Stavanger kommune.

Innledning

Anskaffelsesstrategien er en av kommunens overordnede strategier og bestemmer veivalg og satsninger innen anskaffelsesområdet. Den gjelder alle virksomheter i Stavanger kommune, inkludert foretakene. Kommuneplan, årsbudsjett og handlings- og økonomiplaner er overordnede styringsdokumenter og økonomiske konsekvenser av anskaffelsesstrategien skal dekket innenfor gjeldende planer. Hvordan anskaffelser styres, påvirker både kvaliteten og kostnadene på de tjenestene som leveres til innbyggerne.

Etter lønn utgjør innkjøp av varer og tjenester den største innsatsfaktoren i kommunens produksjon av tjenester til innbyggerne. Den enkelte virksomhet skal følge målsetningene i anskaffelsesstrategien og gjennomføre anskaffelsene i tråd med gjeldende regelverk og rammebetingelser, herunder kommunens etiske retningslinjer.

Det er foretatt revidering av gjeldende anskaffelsesstrategi. Anskaffelsesstrategien har synliggjort viktigheten av anskaffelsesvirksomheten og økt bevissthet rundt anskaffelsesarbeidet i hele organisasjonen. Det gjøres mye godt anskaffelsesarbeid i kommunens virksomheter, men det knytter seg fortsatt utfordringer til deler av dette arbeidet. Ny strategi viderefører mange av målsetningene, i tillegg rettes oppmerksomheten mer mot kontraktsoppfølging, analyse av innkjøpsdata og innovative anskaffelsesprosesser i ny periode.

Ny strategi avløser gjeldende strategi og skal gjelde fra januar 2014. Det foretas evaluering og revisjon av dokumentet innen utgangen av 2017, hvis ikke det oppstår forhold som gjør at strategien bør revideres før.

Anskaffelsesstrategien skal konkretiseres i en egen handlingsplan for innkjøpsavdelingen som gjelder for påfølgende år. Konkretiseringen skal ta utgangspunkt i strategiene. Planen skal tydeliggjøre hva som skal gjøres, av hvem og når. Andre virksomheter skal i sin årsplanlegging ta hensyn til anskaffelsesstrategien og de føringene som er beskrevet der.

Verdimessig overbygning, regelverk og retningslinjer

Kommunens felles visjon sammen for en levende by og verdigrunnlag ligger til grunn for utforming av anskaffelsesstrategien. Verdiane «er til stede, vil gå foran og skaper fremtiden» skal kjennetegne organisasjonen, og uttrykker hvordan kommunen skal arbeide og lede mot visjonen. Visjonen og verdigrunnlaget skal være en rettesnor for prioritering av anskaffelsespolitiske tiltak, og for utøvelse av innkjøperollen i praksis.

Stavanger kommune skal følge lov og forskrift om offentlige anskaffelser, andre relevante lover, forskrifter og retningslinjer. Anskaffelsesregelverket nedsetter klare krav om hvordan offentlige oppdragsgivere skal gjennomføre sine anskaffelser. Regelverket skal bidra til økt verdiskapning i samfunnet ved å sikre mest mulig effektiv ressursbruk, basert på ryddighet og likebehandling. Regelverket skal også bidra til at det offentlige opptrer med stor integritet, slik at allmennheten har tillit til at offentlige anskaffelser skjer på en samfunnstjenlig måte. Det skal være gode systemer for internkontroll og korrupsjonsforebyggende arbeid i alle ledd i både anskaffelses- og bestillingsprosessene.

Mål

Kommunens anskaffelser skal være økonomisk gode, innovative og skape tillit til Stavanger kommune som innkjøper.

Målet innebærer at anskaffelsene skal støtte kommunens overordnede mål for langsiktig utvikling av Stavanger kommune. Kommunen skal gjennomføre økonomisk og kvalitativt gode anskaffelser med vekt på miljø og samfunnsansvar. Anskaffelsene skal være juridisk korrekte og det skal legges til rette for god anskaffelsesfaglig kompetanse, innovasjon og nytenkning.

For å oppnå målet er det identifisert 6 strategiområder som er beskrevet nedenfor.

1. Stavanger kommunes anskaffelser skal være økonomisk og kvalitativt gode.

En anskaffelse skal så langt som det er mulig være basert på konkurranse og kommunen skal sikre at hensynet til forutberegnelighet, gjennomsiktighet og etterprøvbarhet ivaretas gjennom hele anskaffelsesprosessen. Kommunens virksomheter skal opptre i samsvar med god forretningskikk og sikre høy forretningsetisk standard i den interne saksbehandling. Utvelgelse av kvalifiserte anbydere og tildeling av kontrakter skal skje på grunnlag av objektive og ikke-diskriminerende kriterier.

For at den enkelte virksomhet skal nå sine mål, har den selv ansvar for å gjennomføre virksomhetsspesifikke anskaffelser. Det er virksomhetsleders ansvar å sørge for at virksomheten etterlever regelverket og de interne føringene til kommune. Kommuneovergripende avtaler inngås og forvaltes av innkjøpsavdelingen.

Kommunen skal ha god oversikt over egne kontrakter og bør planlegge de strategisk viktige anskaffelsene i god tid. Virksomhetene skal gjennomføre vurderinger av hvordan behovet best kan dekkes. Herunder skal det foretas økonomiske vurderinger samt vurderinger av markedet med hensyn til bruk av nye metoder og/eller ny teknologi. For å synliggjøre kritiske suksessfaktorer, og for å sikre at anskaffelsen gjennomføres på en best mulig måte, skal virksomhetene også foreta en risikovurdering. Ved å samordne og standardisere de kommuneovergripende anskaffelsene, får den enkelte virksomhet større rom til å fokusere på egne strategisk viktige anskaffelser. Kommunen skal utnytte stordriftsfordeler ved samordning internt og ved å samarbeide med andre kommuner der det gir størst gevinst.

Innkjøpsavdelingen skal, sammen med aktuelle virksomheter, ha ansvar for å identifisere satsningsområder som kan gi slike gevinster. Innkjøpsavdelingen skal ha oversikt over hvilke områder som vurderes å ha størst potensial for å oppnå positive administrative, økonomiske eller kvalitetsmessige effekter gjennom økt bruk av konkurranse eller samordning av avtaler. Innkjøpsavdelingen skal også bidra og ta initiativ til å identifisere og planlegge nye verdiskapende avtaleområder, herunder konkrete vurderinger av områder i kommunen som kan være aktuelle for konkurranseutsetting.

Anskaffelsesprosessen skal gjennomføres på en måte som står i forhold til behovets verdi og vesentlighet.

2. Stavanger kommune skal ha en god og effektiv kontraktsoppfølging

Oversikt over løpende kontrakter og oppfølging av den enkelte kontrakt er viktig for å sikre at avtalebetingelsene innfris. Det skal gjennomføres en systematisk oppfølging av kontrakter i perioden.

Innkjøpsavdelingen skal jobbe med kontraktsoppfølging mot leverandørene og kommunens virksomheter. Internt i organisasjonen blir oppmerksomheten rettet mot avtalelojalitet, identifisering av nye avtaleområder og analyse av innkjøpsdata for innhenting av styringsinformasjon. Mot leverandørene vil oppfølgingen dreie seg om betingelsene i kontraktene og om disse blir overholdt når det gjelder priser, kvalitet og andre avtalte vilkår. Dette gjelder både kommuneovergripende og virksomhetsspesifikke avtaler.

På sikt skal alle virksomheter registrere egne anskaffelser i kommunens avtaleverktøy. Dette vil føre til bedre kontroll med anskaffelsesvirksomheten og vil forenkle analyse av innkjøpsdata. Ved strategisk viktige anskaffelser, som for eksempel større programvareanskaffelser der det er særlig viktig med forsterket oppmerksomhet i implementeringsfasen, må det i planleggingen av prosjektet, være planlagt tilgang på tilstrekkelig kapasitet og kompetanse for å ivareta oppfølgingen på best mulig måte.

Kommunen skal benytte forutsigbare og balanserte kontraktsvilkår, slik at kommunen fremstår som en seriøs og attraktiv kontraktspart.

3. Stavanger kommunes arbeid med anskaffelser skal være organisert med klare ansvarlinjer og kontrollmekanismer

Kommunens virksomheter må ha et bevisst forhold til betydningen av en god organisering av egne anskaffelser og oppfølging av disse. Dette innebærer at den enkelte virksomhet må kjenne virksomhetens risikoområder med hensyn til korrupsjon, habilitet osv. samt ha nødvendige rutiner for internkontroll. Den enkelte virksomhet må følge ansvarlinjene i kommunens delegeringsreglement.

Når det tas viktige beslutninger på anskaffelsesområdet, skal det alltid være flere personer involvert. Vurderinger og beslutninger skal skriftliggjøres i henhold til gjeldende rutiner og dokumentmaler. Dette for å sikre gjennomsiktighet og etterprøvbarehet.

Kommunens etiske retningslinjer gjelder også for all anskaffelsesvirksomhet. De som har ansvar for tildeling og oppfølging av kontrakter skal vise stor forsiktighet med disposisjoner som kan svekke tilliten til kommunen.

4. Stavanger kommune skal gå foran innen anskaffelsesfaget og bidra til utvikling nasjonalt og internasjonalt.

Stavanger kommune skal ha et ledende anskaffelsesmiljø som deltar i utviklingen av fagområdet nasjonalt og internasjonalt. Stavanger kommune skal i den enkelte anskaffelse vurdere mulighetene

regelverket byr på og utnytte innovative løsninger og nye konkurranseformer. Dette vil bidra til ny kunnskap, innovasjon og leverandørutvikling.

Å fremme innovasjon vil si å finne bedre løsninger på virksomhetens oppgaver ved å ta i bruk kjente varer og tjenester på nye områder, eller ved å bidra til at det utvikles nye produkter og tjenester. Innovasjon kan bidra til økt samfunnsøkonomisk nytte gjennom bedre tjenester til innbyggerne, effektivisering av det offentlige og et mer lønnsomt og omstillingsdyktig næringsliv.

Stavanger kommune skal være pådriver for leverandørutvikling innen anskaffelsesområdet. Dette ivaretas gjennom dialogmøter, tilbudskonferanser og ved å være en krevende kunde som stimulerer til utvikling og innovasjon.

5. Stavanger kommune skal ha høy anskaffelsesfaglig kompetanse

Anskaffelsesområdet er komplekst og har mange faglige nedslagsfelt, blant annet juridiske, økonomiske og samfunnsfaglige. Fagfeltet er i sterk utvikling, regelverket er i stadig endring og det utvikles stadig nye metoder innenfor innovasjon og leverandørutvikling. For å realisere de prioriterte områdene og bidra til gode avtaler, der risikoen for feil minimeres, må kompetanse bygges og vedlikeholdes både i den sentrale innkjøpsavdelingen og i virksomhetene. Manglende eller utilstrekkelig kompetanse innebærer en økt risiko for feil og mangler ved gjennomføring av anskaffelsesprosessen samt ved varene og tjenestene som blir anskaffet. Anskaffelseskompetansen må derfor kontinuerlig styrkes både blant ledere og ansatte som bekler roller i anskaffelsesprosessen.

Innkjøpsavdelingen skal gi tilbud om undervisning til ulike nivå i organisasjonen, bistå med generell rådgivning og delta på møter og i seminarer i virksomhetene/foretakene.

6. Stavanger kommune skal gjennomføre samfunnsansvarlige anskaffelser

Stavanger kommune skal ta aktivt samfunnsansvar gjennom å etterspørre og forbruke varer og tjenester som er produsert etter høye etiske, sosiale og miljømessige standarder.

Vedtak og føringer med hensyn i forhold til etisk handel, sosiale hensyn, miljø, universell utforming, lærlingordning, ideelle organisasjoner, reserverte kontakter og lønns- og arbeidsvilkår skal ivaretas gjennom kommunens anskaffelser. Disse kravene skal implementeres gjennom tydelige krav i kontraktene og gjennom dialog og samarbeid med kommunens leverandører.

Etisk handel er handel som ivaretar og fremmer arbeidstakerrettigheter, menneskerettigheter og miljøforhold i globale leverandørkjeder. Stavanger kommune har en egen handlingsplan for etisk handel, som beskriver ansvar og roller, målsettinger og metodikk for dette arbeidet.